

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2017, č. j. MF-16053/2016/1603-3/1974, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 4. 2019, č. j. 11 A 164/2017 – 34,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 4. 2019, č. j. 11 A 164/2017 – 34, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včasnou kasační stížností žalovaný jako stěžovatel napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 27. 6. 2017, č. j. MF-16053/2016/1603-3/1974, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy č. j. MHMP 404254/2016 ze dne 9. 3. 2016 (sp. zn. S-MHMP 1235248/2015 ODA-TAX), kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 70 000 Kč za porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), kterého se dopustil tím, že dne 2. 7. 2015 jako řidič taxislužby účtoval za poskytnutí taxislužby vozidlem Škoda Superb, SPZ X, na trase Smetanovo nábřeží (Karlovy lázně), Praha 1 - Václavské náměstí (Duplex), Praha 1 (vzdálenost 4,5 km) částku 400,- Kč, přestože podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona o cenách, v návaznosti na nařízení hl. m. Prahy č. 20/2006 Sb. hl. města Prahy, o

maximálních cenách osobní taxislužby, byl oprávněn požadovat částku v maximální výši 174,- Kč, a to při použití sazby s maximálními dílčími položkami: nástupní sazba 40,- Kč, cena za 1 km 28,- Kč a čekání za 1 min. 6,- Kč.

II. Rozsudek městského soudu

[2] Městský soud dospěl k závěru, že skutkový stav nebyl řádně prokázán. Na základě podkladů ze spisu měl soud pochybnosti o tom, že bylo dostatečným způsobem objasněno, jakým způsobem si žalobce o částku řekl, kdo z cestujících požadovanou částku zaplatil, jakými bankovkami a jaké bankovky byly vráceny. Žádný ze svědků se nebyl schopen vyjádřit k žalobcově tvrzení, že na platbu bankovkou v hodnotě 500 Kč vrátil 300 Kč, přičemž s ohledem na spěch cestujících považoval částku 23 Kč za spropitné. Svědci se rovněž neshodli v tom, kdo z cestujících za jízdu platil. Za této situace měl být proveden výslech třetí svědkyně paní M. Naopak městský soud přisvědčil žalovanému v tom, že nebyl potřebný výslech policistů, kteří se na místo dostavili později a nebyli svědky placení. S poukazem na judikaturu ESLP i Nejvyššího správního soudu označil městský soud za nezbytné dodržení principů trestního práva, které žalovaný nerespektoval, neboť rezignoval na řádné zjištění skutkového stavu. Městský soud také akceptoval průkaznost protokolu o kontrole a oznámení o uskutečněné přepravě i přes určitá pochybení při jejich vyhotovení, stejně tak jako neuznal zpochybnění svědeckých výpovědí proto, že svědci měli protokoly k dispozici.

III. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

III.A Kasační stížnost

[3] Stěžovatel opírá kasační stížnost o § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zpochybnění svědeckých výpovědí městským soudem považuje za nedůvodné, nehledě na to, že se městský soud nezabýval existencí oznámení o poskytnuté přepravě, v nichž byly uvedeny všechny zásadní skutečnosti pro posouzení spáchání deliktu. Mezi svědky, jimiž byli figuranti, nejsou podstatné rozpory, a je třeba zohlednit, že k věci vypovídali s odstupem půl roku, kdy si už některé detaily nepamatovali. Slyšení svědci shodně popsali průběh kontrolní přepravy, při níž komunikovali anglicky, a uvedli, že přes snahu řidiče zakrývat taxametr, byla na něm při ukončení jízdy zobrazena částka 173 Kč a řidič požadoval 400 Kč, přičemž tato částka byla zaplacená. Tyto skutečnosti jsou také zřejmé ze všech tří oznámení sepsaných bezprostředně po ukončení jízdy. Svědci D. i N. na tato oznámení jako na pravdivá při výslechu odkázali. Konstatoval-li městský soud v napadeném rozsudku, že se svědci neshodli v tom, kdo jízdu platil, není to z hlediska naplnění skutkové podstaty správního deliktu rozhodné. V rozporu se zákonem je již samotná skutečnost, že řidič zaplacení částky 400 Kč požadoval. V praxi se stává, že řidič v průběhu placení pojme podezření, že jde o kontrolu a peníze nepřevzme - i tak se ale dopustí správního deliktu. Všechna oznámení i výslechnutí svědci se shodují v tom, že řidič částku 400 Kč požadoval, a je bez významu kdo platil, jakými bankovkami, jaké byly vráceny, co přesně řidič říkal apod.

pokračování

[4] Stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že se městský soud napadeným rozsudkem odchýlil od jiného rozsudku téhož soudu posuzujícího podobný případ. V rozsudku ze dne 15. 3. 2017, č. j. 9 Af 21/2014 – 52, týž soud považoval za dostatečně zjištěný skutkový stav i stav, kdy si svědci přesně nepamatovali, kdo a jakými bankovkami platil a jaké bankovky byly vráceny, případně se v některých detailech lišili, a naopak přiznal důkazní sílu oznámením o poskytnuté přepravě a kontrolnímu protokolu ve spojení se svědeckými výpověďmi. To, že v tamním případě byli vyslechnuti všichni tři cestující, nepovažuje stěžovatel za takovou odlišnost, aby vedla k jinému závěru. V dané věci nelze předpokládat, že by výslech svědkyně M. přinesl nové zásadní skutečnosti potřebné k posouzení věci.

[5] Stěžovatel znovu zdůrazňuje skutkovou podstatu správního deliktu, jejíž naplnění bylo provedenými důkazy dostatečně prokázáno. Žalovaný vycházel ve své činnosti z právního názoru Městského soudu zaujatého v rozsudku č. j. 9 Af 21/2014 – 52, načež byla podána žaloba a městský soud takřka po dvou letech svůj názor změnil. Praxe žalovaného je ovlivňována zejména rozhodovací činností městského soudu v Praze, proto je pro něho jednota soudního v rozhodování tak důležitá, pokud se nevyskytnou zásadní důvody pro odlišné posouzení. Městský soud se od své předchozí rozhodovací praxe odklonil, což nijak nezduvodnil. Jeho rozsudek je proto nedostatečně odůvodněný a nepřezkoumatelný.

[6] Stěžovatel je názoru, že řádně zjistil skutkový stav a v řízení se nedopustil zkrácení žalobcových procesních práv. Žalobce měl možnost zúčastnit se prováděných výslechů a je právem správního orgánu určit, které důkazy jsou nezbytné ke zjištění skutkového stavu. Rozhodnutí jsou dostatečně odůvodněná a jsou v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Porušení cenových předpisů žalobcem bylo dostatečně prokázáno. Proto navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu projednání.

III.B vyjádření žalobce

[7] Žalobce nevyužil možnost podat ke kasační stížnosti žalovaného vyjádření.

IV. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

IV.1 Podmínky projednání kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel jedná prostřednictvím svého pověřeného pracovníka s právníkem s právnickým vzděláním. Kasační stížnost je tedy přípustná a projednatelná.

[9] Důvodnost kasační stížnosti pak Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

IV.2 Posouzení důvodnosti kasačních námitek

[10] Stěžovatel výslovně uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předchozím řízení. Fakticky ovšem namítá i kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost, rozsudku pro nedostatek odůvodnění, kterou spatřuje v tom, že se městský soud odchýlil od svého předchozího rozhodnutí, aniž výslovně uvedl, z jakých důvodů tak činí.

[11] Námitku směřující proti opomenutí předchozího odlišného rozhodnutí téhož soudu je třeba řešit přednostně, neboť pokud by soud porušil zásadu předvídatelnosti soudních rozhodnutí plynoucí např. z nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04, mohlo by to bránit posouzení dalších kasačních námitek. Tato zásada nevylučuje odlišné posouzení v případě, že soud uvede důvody, pro které tak učinil, a pokud tyto důvody obstojí. To vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 1. 6. 2011, č. j. 1 As 6/2011 – 347, podle něhož tak krajský soud může učinit dokonce i ve vztahu k právnímu názoru vyslovenému Nejvyšším správním soudem, pokud jím nebyl přímo zavázán a uvede-li komplexní, racionální a transparentní konkurující argumentaci. To městský soud neučinil, neboť svůj předchozí rozsudek č. j. 9 Af 21/2014 – 52 ani nezmínil. Podstatné ovšem je, zda označený předchozí rozsudek stojí na shodných skutkových a právních základech a zda by městský soud při jeho znalosti měl rozhodnout jinak, než jak učinil.

[12] Z rozsudku městského soudu č. j. 9 Af 21/2014 – 52 (dostupný na www.nssoud.cz) je zřejmé, že jím byl posuzován případ dopravce, který se rovněž dopustil deliktu podle § 16 odst. 1 písm. b) zákona o cenách, a to účtováním vyšší než úředně stanovené ceny, a za to mu byla uložena pokuta ve výši 65 000 Kč. Dopravce - řidič vozidla taxislužby tvrdil, že vyšší částku nepožadoval, namítal, že v řízení nebyl řádně zjištěn skutkový stav, neboť svědci pouze přejali vyjádření ze sepsaných oznámení o uskutečněné přepravě a z protokolu o kontrole. Nebyli schopni uvést konkrétní údaje o placení, tedy o jakou částku si řidič řekl, jaké bankovky byly vráceny a není věrohodné jejich tvrzení o nezapnutém taxamtru, když na druhé straně podle něho uvedli údaje do záznamů. Nakonec žalobce v této věci zpochybnil oprávnění ke kontrole a její průběh a brojil proti nepřiměřené a likvidační výši uložené pokuty. Městský soud ze správního spisu konstatoval mj., že svědci si již přesně nepamatovali, kdo za jízdu platil, jakými bankovkami, jakou částku a komu řidič vrátil. Městský soud při posouzení tamní věci výslovně uvedl: *„Odlišnosti ve výpovědích, na které žalobce v žalobě poukazoval, jsou pro posouzení naplnění dané skutkové podstaty irelevantní (...). Stejný závěr platí i o jeho pochybnostech o hodnověrnosti výpovědi svědků, kdy jim vytýkal, že ve svědeckých výpovědích nedokázali identifikovat registrační značku vozu, způsob placení, osobu, která platila, jaké bankovky a komu byly vráceny, zda byl taxametr zapnutý či nikoliv. Svědci se totiž jednoznačně shodli na tom, že uskutečněnou přepravu po dané trase realizoval žalobce vozidlem značky Volkswagen Passat, před přepravou požadoval částku 500,- Kč, kterou mu po uskutečnění přepravy také zaplatili a vzhledem k tomu, že se požadovaná a vyplacená částka liší od maximálních cen stanovených nařízením HMP, je závěr správních orgánů o naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. b) zákona o cenách důvodný. (...) Dokazování správních orgánů právem směřovalo k objasnění skutečnosti, jakou částku řidič*

pokračování

po cestujících požadoval a jaká byla zaplacená.“ Městský soud v tamní věci nepřiznal důvodnost ani ostatním námitkám, pouze přisvědčil tvrzení, že výše pokuty vybočuje ze správní praxe žalovaného v obdobných případech a výši pokuty moderoval na částku 38 000 Kč.

[13] Porovnáním skutků v nyní posuzované věci a ve věci vedené pod sp. zn. 9 Af 21/2014 je zřejmé, že šlo o obdobné skutky a i obdobný procesní postup v řízení. I když nejde o úplnou shodu, v obou případech městský soud posuzoval problémy nepřesných svědeckých výpovědí vztahující se ke způsobu placení (kdo a jakou bankovkou platil, kolik a jaké bankovky mu byly vráceny), přičemž v rozsudku č. j. 9 Af 21/2014 – 52 městský soud označil tyto skutečnosti za nerozhodné ve vztahu ke skutkové podstatě správního deliktu, kdežto v této věci právě tyto skutečnosti byly důvodem, pro který městský soud označil skutkový stav za neúplně zjištěný a rozhodnutí žalovaného zrušil. Stěžovateli lze proto přisvědčit v tom, že městský soud opomněl předchozí rozhodnutí téhož soudu v obdobné věci a v podstatné míře se od něj odchýlil, aniž výslovně zdůvodnil proč tak učinil.

[14] Podstatné dále je, zda by rozhodnutí městského soudu i přes tuto vadu mohlo obstát jako zákonné. Správního deliktu podle § 16 odst. 1 písm. b) zákona o cenách se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která nedodrží úředně stanovenou cenu. Úředně stanovené ceny jsou podle § 5 odst. 1 zákona o cenách ceny stanovené cenovými orgány jako maximální, pevné nebo minimální, přičemž podle odst. 2 téhož ustanovení je maximální cenou cena, kterou není přípustné překročit. Ohledně charakteru cen jízdného taxislužby v Praze není sporu. Nedodržení úředně stanovené ceny může spočívat již v tom, že je taková cena požadována a v daném případě také skutek je formulován tak, že žalobce „...účtoval za poskytnutí taxislužby...“. Předmětem dokazování tak byl skutek vymezený v oznámení o zahájení řízení, a výsledek dokazování je třeba poměřovat s tím, jak byl následně popsán v rozhodnutí. V daném případě je toto vymezení shodné a odpovídá znění uvedenému výše v odst. 1. K tomu, že předmětem dokazování v takovém případě je, jakou částku řidič požadoval, srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 5 As 305/2016 – 22, vycházející z předchozího rozsudku téhož soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 As 254/2016 - 39.

[15] Pokud jde o zjištění skutkového stavu, správní spis obsahuje tři oznámení o přepravě sepsaná dne 2. 7. 2015 K. N., L. D. a N. M. Oznámení popisují podobně průběh jízdy, shodně údaje k automobilu, nemožnost při jízdě vidět na taxametr, ale možnost náhledu na jeho údaje po ukončení jízdy (173 Kč) a požadavek řidiče na zaplacení částky 400 Kč, ve dvou oznámeních je uvedeno i to, že tato částka byla zaplacená. Protokol o kontrole, v němž je jen nepatrně rozdílně uvedena cena jízdy (174 Kč) obsahuje jinak shodné údaje a byl vyhotoven dne 9. 7. 2015. Námitky proti kontrolnímu zjištění byly zamítnuty dne 25. 8. 2015. Při zahájení správního řízení byl žalobce vyrozuměn o konání ústního jednání, při němž budou slyšeni svědci, a současně byl upozorněn na možnost vyjádřit se ke zjištěným skutečnostem před vydáním rozhodnutí. Výslechů svědků prováděných dne 1. 2. 2016 se účastnila žalobcova zástupkyně, která jim také kladla otázky. Svědek D. při výslechu popsal průběh jízdy, uvedl, že taxametr byl zakrytý, ale že při placení zahlédl, že je na něm částka 173 Kč. Odsouhlasil údaje uvedené v jím sepsaném oznámení. Uvedl, že seděl vpředu, řidič žádal částku 400 Kč a platil mu on,

nepamatoval si však bankovky. Svědkyně N. rovněž popsala průběh jízdy a stvrdila jí sepsané oznámení. Uvedla, že řidič požadoval částku 400 Kč, nebyla si však jistá, kdo platil, a domnívala se, že paní M. Na to byl žalobce písemně vyzván k vyjádření k podkladům rozhodnutí a následně navrhl výslech třetí svědkyně paní M. Návrhu správní orgán nevyhověl, což zdůvodnil v rozhodnutí tím, že mezi výpověďmi slyšených svědků nejsou rozpory, které by bylo nutno odstraňovat dalšími důkazy. Žalovaný se s ním ztotožnil a kromě dalších námitek se zabýval i korunovým rozdílem částky na taxamtru v oznámeních a v protokole o kontrole, zřejmě vzniklým prodlevou 10 vteřin při ukončení jízdy řidičem a záznamu o ní. Vyjádřil se i k přiměřenosti pokuty.

[16] Ve správním řízení správní orgán podle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), užije k provedení důkazů všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Podle § 52 věty druhé správního řádu správní orgán vždy provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. V daném případě bylo nezbytné zjišťovat stav věci ve vztahu ke skutku spočívajícím ve vyžadování ceny odporující cenovému předpisu. Ve vztahu k tomuto vymezení jak všechna tři oznámení, tak protokol o kontrole, tak výslechy dvou svědků vyzněly shodně. Zda byla tato částka uhrazena, kým a jakým způsobem sice může dokreslit skutkový stav, nicméně z hlediska skutkové podstaty posuzovaného správního deliktu tyto skutečnosti nejsou nezbytné. Lze připustit, že zásadní rozpory mezi jednotlivými důkazy by mohly vést k závěru o nevěrohodnosti některého z nich, případně narušit závěr o dostatečném prokázání skutku. V daném případě tomu tak není, nehledě na to, že rozpor mezi svědky byl poněkud nadsazen. Výpověď svědka D. byla v souladu se sepsanými oznámeními i s protokolem o kontrole, u svědkyně N. tomu bylo stejně. Ta jen dále uvedla, že si podrobnosti o placení již nepamatuje, a názor, že platila paní M., vyslovila jako domněnku. Nelze dospět k závěru, že by výpověď svědkyně M. vnesla do řízení jakoukoliv zásadní skutečnost, která by byla nezbytná pro posouzení, zda se stal skutek spočívající v požadování předmětné částky za jízdu a ve stavu taxamtru, jenž ani zpochybňován nebyl. Odlišnost ve výpovědích se tedy týkala nerozhodného aspektu, byla by vysvětlitelná časovým odstupem a její odstranění, pokud by bylo pro další běh času vůbec možné, by nemělo podstatný význam. Opřel-li městský soud zrušující rozhodnutí o rozpor ve svědeckých výpovědích ohledně placení ceny jízdy a o nezbytnost výslechu další svědkyně, je jeho postup v rozporu se zákonem, a odlišil se tím nejen od své předchozí judikatury, ale i od výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

[17] Z důvodů výše uvedených dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že byly naplněny kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a, a d) s. ř. s. Kasační stížnost je důvodná, a proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů kasačního řízení rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu